

Koeien en hun aard

Jos Wijsmuller verkijkt zich op de veelzijdigheid van de koe

Schrijver en dierenarts Jos Wijsmuller heeft zijn boek, waarin de gezondheid van de koe centraal staat, aantrekkelijk willen maken met een veelheid aan onderwerpen. Het boek is aardig om door te nemen, maar te rommelig om een geweldige aanwinst te kunnen noemen.

Een nieuw koeienboek: 'Koeien en hun aard'. Maar de ondertitel geeft aan dat auteur Jos Wijsmuller zijn taak ruim heeft opgevat: 'Bouw, gedrag, gezondheid en welzijn van runderen.' En dat alles in 176 pagina's van bescheiden omvang.

Al direct blijkt dat al die aspecten niet zonder reden aan de orde komen. De schrijver – zo blijkt uit de inleiding – wil niet alleen het lekenvolk bedienen met interessante informatie, ook denkt hij dat het boek voor jongelui die twijfelen welke agrarische opleiding ze zullen gaan volgen, een waardevolle gids zal zijn. De 77-jarige Wijsmuller, decennialang dierenarts in het Brabantse land, docent in het agrarische onderwijs en actief als bestuurder, is zonder enige twijfel met goede bedoelingen begonnen aan zijn boek. Maar gaandeweg

heeft hij zich kennelijk een tikje verkeken op de veelzijdigheid van de koe. Toch wilde hij zich niet beperken tot de waardevolle kern van het boek, waarin de lichamelijke problemen van de koe aan de orde komen. Een veelheid aan ziekten en kwalen (en hun verwekkers) passeert de revue. Ineens duikt zelfs een plakkaat uit 1814 op, waarin de verschijnselen van veepest worden beschreven. Een verwijzing hiernaar hebben we in het boek gemist. Overigens is in dit deel onmiskenbaar de praktische dierenarts aan het woord.

De illustratie van het boek is royaal, maar de herkomst en de kwaliteit van de afbeeldingen is zeer divers, wat de rust in het boek niet bevordert. De 'koeienuitjes' met fotografie Inge van Olst hebben aardige plaatjes (van roodbonnen) opgeleverd, tot en met de ideale

stand waarop de koe haar mest en urine pleegt te lozen. Wat dit laatste onderwerp betreft liegt Wijsmullers conclusie – 'er wordt tegenover de melkproductie ruim driemaal zoveel mest uitgescheiden' – er niet om. Maar we hebben bij de presentatie van het boek, in de Tilburgse hoofdvestiging van sponsor Interpolis, veehouderijvoorzitter Siem Jan Schenk van LTO Nederland niet tegen de stelling horen protesteren.

Liefde voor koe voorop

Jos Wijsmuller geeft in acht pagina's een overzicht van de Nederlandse veerassen, inclusief een klein portretje. Dat kan uiteraard niet anders dan summiere informatie opleveren. Wanneer hij een schets geeft van de productie van het Nederlandse vee, gebruikt hij zeer verwarrend cijfermateriaal. 'Een gangbaar bedrijf', zo schrijft hij, 'heeft een gemiddelde van 8600 kg melk per koe per jaar met daarin 4,42% vet en 3,49% eiwit', maar hij verzuimt te vermelden dat deze productie in 2001 werd bereikt in 342 dagen. Zijn volgende opsomming van de productie per ras komt uit 2005 en dan noemt hij ineens de productie in 305 dagen: bijvoorbeeld 8514 kg melk bij hf-koeien. De schrijver laat overigens op diverse plaatsen doorschemeren zijn bedenkingen te hebben bij werkelijk hoge producties en bij permanent binnen gehouden melkkoeien.

De liefde en bewondering voor de koe, 'een diersoort die in onze maatschappij nog steeds een grote waardering geniet', staat bij Wijsmuller zonder enige twijfel voorop. Vandaar waarschijnlijk ook de serie gezegden en enkele gedichten over de koe, waarmee het boek wordt besloten. En zo zijn er meer van die dingen, zoals de her en der opgevoerde kunstwerken van koeien. Het zijn aardige illustraties, maar in hoeverre dragen ze ertoe bij dat deze sympathieke uitgave van 'Koeien en hun aard' iets toevoegt aan al die andere koeienboeken op de plank?

Reimer Strikwerda

De koe centraal

Op de omslag van het boek prijkt de koeienstudie die is gemaakt door de bekende schilder Jan Hillebrand Wijsmuller (1855-1925), de grootvader van de auteur. De oude Wijsmuller schetsde de koeien nog in alle rust, kleinzoon Jos bepeinst: 'Gun haar haar wesen, haar gedrag, haar lijn, zo kunnen wij met haar tevreden zijn.' Een aardige overeenkomst tussen grootvader en kleinzoon: hun beider zoektocht naar de inborst van de koe.

Jos Wijsmuller: Koeien en hun aard; bouw, gedrag, gezondheid en welzijn van runderen.

Gebonden, 176 pagina's.

ISBN978-90-9022533-3. Prijs € 22,50.

